

ETIKA VÝZKUMU A VÝVOJE

PRÁVNÍ ASPEKTY

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1 (2007)

© Ivo Telec, 2007

© ® TM (P) SM

VĚDECKÁ PROPEDEUTIKA

Ivo Telec

TEMATICKÝ OBSAH

1. Vědecká svoboda, vědecká soutěž a vědecká morálka
2. Zdroje etiky výzkumu a vývoje
3. Zásady vědecké morálky
4. Vědecký delikt
5. Požadavky na výkon výzkumné práce
6. Vědecká bezúhonnost
7. Pracovní delikt zaměstnance
8. Disciplinární přestupek studenta

VĚDECKÁ SVOBODA

1. svoboda vědeckého bádání

= bádání o **kterémkoli** předmětu (o čemkoli)
kteroukoli metodou

čl. 15/2 LZPS

2. svoboda projevu vč. hlásání výsledku vědeckého bádání (vědeckého poznatku)

čl. 17 LZPS

AKADEMICKÁ SVOBODA

1. **svoboda vědy, výzkumu
a zveřejňování jejich výsledků**

2. **svoboda výuky; především její otevřenost
různým:**
  - i. **vědeckým názorům**
  - ii. **vědeckým a výzkumným metodám**

§ 4/a), b) z. č. 111/98 Sb., o vysokých školách

ZÁKAZ VÁZANOSTI STÁTU

1. výlučnou ideologií

a. politickou

b. právní

c. vědeckou aj., *např. výlučnou ideologií scientismu*

2. náboženským vyznáním

čl. 2/1 LZPS

- **občanská společnost s příkazem
neškodit jinému; demokratické hodnoty**
- **občanská pluralita** pracovních hypotéz,
výzkumných záměrů ap.
- **svobodná soutěž, např. léčebných soustav**

ODLUKA VĚDY OD STÁTU

- Záruka vědecké svobody
- Právní formy institucionální odluky:
  1. v. v. i.
  2. veřejné nebo soukromé vysoké školy
- × Akademie věd Čes. rep.
- × Grantová agentura Čes. rep.
- × Ústav pro studium totalitních režimů
- × státní vysoké školy (vojenské a policejní)
  - = organizační složky státu

srv. odluku církve od státu

VĚDECKÁ SOUTĚŽ

- **Soutěžitelé**
= *např. veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, soukromí vědci*
- **Dobré mravy soutěže** § 44 obch. z.
- **Zákaz nekalé vědecké soutěže**
- **Vědecký postup** *non lege artis*
- **Veřejnoprávní režimy veřejné soutěže**
nebo veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji

VĚDECKÁ MORÁLKA

■ Veřejná morálka vědecká

= veřejné povědomí o vědeckém chování,
které není způsobilé veřejně pohoršit,
s nímž vědecký nebo právní řád spojuje následky

■ Morálka vědeckých povolání

*např. povolání výzkumných nebo akademických
pracovníků*

= **deontologický řád**, vyjádřený nepsanými zásadami

- **Vědecká morálka** (druh veřejné morálky)
= veřejně vynucovaný soubor nepsaných zásad náležitého chování
- **Vědecká mravnost**
= individuální soubor morálních zásad a jejich praktikování
- **Vědecká etika** (druh užité etiky)
= teorie morálního a mravného vědeckého chování a hodnotících soudů ve vědě

ZDROJE

1. doporučení Komise 2005/251/ES ze dne 11. 3. 05 o *Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků* (Úř. věst. č. L 075, 22. 3. 2005, s. 67); přístup ČR schválen usn. vl. č. 951 z 16. 8. 06
2. doporučení vlády ČR (usn. vl. č. 1005 z 17. 8. 05), *Etický rámec výzkumu*
3. doporučení předsednictva GA ČR, *Správná vědecká praxe*, duben 2000

4. *Etický kodex výzkumných pracovníků v Akademii věd ČR, Akadem. bull., 2006/6*

5. *Vzorový etický kodex pro akademické pracovníky vysokých škol, Rada vysokých škol, 17. 5. 2007*

6. *Good scientific practice in research and Scholarship*, European Science Foundation Policy Briefing N° 11 (Dec. 2000).
Bull. GA ČR 2001/1

7. *Memorandum on Scientific Integrity* (2003), All European Academies (ALLEA) aj.

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 11. března 2005

o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků

(Text s významem pro EHP)

(2005)251|ES

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

všedeckých znalostí, technického pokroku, zvýšení kvality života, zajištění blahobytu evropských občanů a posílení evropské konkurenceschopnosti.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 165 této smlouvy,

(6) Je třeba zavést a uplatňovat nové nástroje pro kariérní růst výzkumných pracovníků, čímž se přispěje ke zlepšení pracovních perspektiv pro výzkumné pracovníky v Evropě.

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V lednu 2000 Komise považovala za nutné⁽¹⁾ založit Evropský výzkumný prostor jako opěrný bod pro budoucí působení Společenství v této oblasti za účelem posílení a strukturalizace evropské výzkumné politiky.

(7) Výhodnější a viditelnější pracovní perspektivy také přispějí k vytvoření kladného postoje veřejnosti vůči profesi výzkumného pracovníka, a tudíž povzbudí více mladých lidí k volbě tohoto povolání.

(2) Zasedání Evropské rady v Lisabonu stanovilo pro Společenství cíl stát se do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě.

(8) Konečným politickým cílem tohoto doporučení je přispět rozvoji přitažlivého, otevřeného a trvalého evropského trhu práce pro výzkumné pracovníky, kde rámcové podmínky umožní zaměstnat a udržet vysoce kvalitní výzkumné pracovníky v prostředí, které podpoří efektivní práci a produktivitu.

(3) Rada se zaměřila na otázky týkající se povolání a kariéry výzkumných pracovníků uvnitř Evropského výzkumného prostoru ve svém usnesení ze dne 10. listopadu 2003⁽²⁾, a zejména ocenila záměr Komise pracovat na vytvoření Evropské charty pro výzkumné pracovníky a Kodexu chování při přijímání výzkumných pracovníků.

(9) Členské státy by se měly snažit poskytnout výzkumným pracovníkům systémy dlouhodobého rozvoje kariéry na všech stupních bez ohledu na smluvní situaci a zvolenou profesní dráhu ve výzkumu a vývoji a dále zajistit, aby se na výzkumné pracovníky pohlíželo jako na profesní skupinu tvořící nedílnou součást institucí, v nichž pracují.

(4) Nedostatek výzkumných pracovníků⁽³⁾, obzvláště v některých klíčových oblastech, v blízké budoucnosti vážně ohrozí inovativní sílu, znalostní schopnosti a růst produktivity v EU a mohl by narušit dosažení cílů stanovených v Barceloně a Lisabonu. Proto musí Evropa výrazně zvýšit svou přitažlivost pro výzkumné pracovníky a musí posílit účast výzkumných pracovníků poskytnutím podmínek nezbytných pro dlouhodobější a přitažlivější kariéry v oblasti výzkumu a vývoje⁽⁴⁾.

(10) I přes značné úsilí vyjádřené členskými státy k odstranění správních a právních překážek zeměpisné a mezioborové mobility mnoho překážek ještě přetrvává.

(5) Dostatečné a dobře rozvinuté lidské zdroje v oblasti výzkumu a vývoje jsou úhlavním kamenem pro vývoj

(11) Všechny formy mobility musí být podporovány jako nedílná součást celkové politiky lidských zdrojů ve vědě a výzkumu na národní, regionální a institucionální úrovni.

⁽¹⁾ KOM(2000) 6 v konečném znění ze dne 18. ledna 2000.⁽²⁾ Úř. věst. C 282, 25.11.2003, s. 1. Usnesení Rady ze dne 10. listopadu 2003 (2003/C 282/01) o povolání a kariéře výzkumných pracovníků uvnitř Evropského výzkumného prostoru.⁽³⁾ KOM(2003) 226 v konečném znění a SEK(2003) 439, 30.4.2003.⁽⁴⁾ SEK(2005) 260.

(12) Hodnota všech forem mobility musí být plně uznána v systémech pracovního hodnocení a kariérního růstu výzkumných pracovníků jako zkušenost prospěšná pro jejich profesní rozvoj.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne: 16. srpna 2006 č. 951

o přístupu České republiky k Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků

V l á d a

I. s c h v a l u j e přístup České republiky k Doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků (dále jen „Charta a Kodex“) podle části III materiálu č.j. 1240/06;

II. u k l á d á

1. vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy a předsedovi Akademie věd České republiky průběžně podporovat v rámci svých působností přístup České republiky k Doporučení Evropské komise o Chartě a o Kodexu uvedený v bodě I tohoto usnesení,

2. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s místopředsedou vlády pro ekonomiku a předsedou Rady pro výzkum a vývoj

a) v souladu s bodem II/2b tohoto usnesení zohlednit Chartu a Kodex při přípravě nové Národní politiky výzkumu a vývoje České republiky,

b) předložit vládě novou Národní politiku výzkumu a vývoje České republiky podle bodu II/2a tohoto usnesení do 31. prosince 2008.

Provedou:

ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
místopředseda vlády pro ekonomiku a
předseda Rady pro výzkum a vývoj,
vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy,
předseda Akademie věd České republiky

	Předseda vlády
	Ing. Jiří P a r o u b e k , v. r.

Text usnesení (soubor MS Word):

 [uv062016.0001.doc](#)

Přílohy:

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne: 17. srpna 2005 č. 1005

k návrhu Etického rámce výzkumu

Vláda

I. b e r e n a v ě d o m i Etický rámec výzkumu obsažený v části III materiálu č.j. 1213/05;

II. u k l á d á

1. členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy s působností v oblasti výzkumu a předsedovi Akademie věd České republiky doporučit výzkumným organizacím, které jsou zřízeny jejich úřadem, aby s využitím Etického rámce výzkumu vypracovaly nebo aktualizovaly své vlastní etické kodexy výzkumu,

2. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy doporučit vysokým školám, aby s využitím Etického rámce výzkumu vypracovaly nebo aktualizovaly své vlastní etické kodexy výzkumu.

Provedou

členové vlády,
vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy,
předseda Akademie věd České republiky

http://mcek.vlada.cz/asneseni/asneseni_webtest.nsf/WebGov/Res/1B10CBA305B06D7FC12571B6006F630B?OpenDocument

	Předseda vlády
	Ing. Jiří P a r o u b e k , v. r.

Text usnesení (soubor MS Word):

us150817.1005.doc

Přílohy:

⇐ INSTITUCIONALIZACE

- **Komise správné vědecké praxe**
(etické komise seberegulační); vysoké školy aj.
- **Bioetická komise Rady pro výzkum a vývoj**
odborný a poradní orgán:
  - stanoviska rady k žádosti o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách

z. 227/06 Sb.

- **Etické komise pro klinické hodnocení léčiv**
- stanoviska ke klinickému hodnocení léčiv či pro jiné oblasti biomedicínského výzkumu

z. č. 79/97 Sb., o léčivech

ETICKÝ RÁMEC VÝZKUMU

■ Základní zásady

1. svoboda výzkumu a odpovědnost
2. respektování názorové plurality a tolerance
3. respektování lidské důstojnosti a autonomie při výzkumu
4. transparentnost
5. solidarita a spolupráce ve výzkumu
6. prospěšnost a nepoškozování; každé riziko výzkumu musí být vyváženo přínosem

ZÁSADY VĚDECKÉ MORÁLKY

- **Všeobecné morální zásady**
- **Zvláštní zásady vědecké morálky** *(Knapp, 2003³)*
- 1. **vědecká poctivost**
  - = úsilí o poznání pravdy
- i. **vědecká odvaha**
  - ✓ nevyhýbat se problémům
  - ✓ nepřizpůsobovat řešení přání příjemce
- ii. **původnost** (vlastní poznatek)
- iii. **účelnost** autocitací a republikací vlastních děl

iv. poctivost autobibliografická

- ✓ rozlišení vědeckých děl od jiných druhů děl
- ✓ republikace pod jednou vykázanou položkou
- ✓ uvedení spoluautora u děl spoluautorských

**2. vědecká skromnost při sebehodnocení
nebo předvádění vlastních výsledků**

- ✗ přemrštěné vědecké sebevědomí,
přezírání jiných vědeckých názorů,
nedostatek sebekritické revize, vědecká
svéhlavost, neochota přiznat vědecký omyl

3. morální používání pramenů

- ✓ morální zákaz použití pramene k důkazu něčeho, co z něj spolehlivě nevyplývá
- ✓ morální zákaz zamlčení pramene svědčícího protichůdnému vědeckému názoru

4. pravidla vědecké kritiky

- i. věcnost *ad rem*
- ii. pravdivost
- iii. přiměřenost

☛ **oprávněnost hodnotícího (kritického)
soudu**

§ 11 an. o. z., mediální zákony

5. pravidla hodnocení výzkumných návrhů

- i. nevynášení informací
- ii. nekopírování podkladů
- iii. vrácení nebo zničení podkladů
- iv. nepodjatost oponentů

6. pravidla oceňování mimořádných výkonů

nř. vl. 462/02 Sb.

7. pravidla diskuse, polemiky, kritiky

a. diskuse = výměna názorů
polemická ✗ nepolemická

i. věcná zacílenost

ii. stručnost

iii. bezprostřednost

- b. polemika (polemická diskuse)**
  - i. stejný předmět (téma)
  - ii. polemika s názorem, **ne s osobou**;
morální zákaz zesměšňování nebo zlehčování
  - iii. argumentace vědecká, ne citáty
nebo odvoláváním se na autoritu
  - iv. uznání event. nesprávnosti vlastního názoru
  - v. neměnění vlastního názoru bez vědeckého
argumentu
  - vi. včasné ukončení polemiky

c. posuzování cizích děl

- **recenze informační a hodnotící**

- i. objektivnost hodnotového soudu dle stavu vědy
(posouzení vědecké hodnoty)

  - ✗ recenze zdvořilé, oslavné, nevraživé

- ii. věrná a výstižná **reprodukce** myšlenek

- iii. odlišení vlastního názoru nebo polemiky

- iv. morální **zákaz zneužití** posudku k zabránění publikování cizího díla

- **anotace informační**

CITACE

■ Vědecký pojem

široký rozsah
vč. ohlasů a odkazů,
nejen citací ve smyslu
práva autorského

- ✓ citační indexy
scientometrické

■ Autorskoprávní pojem

bezúplatná **zákonná
licence** citační

= dovolené **omezení
cizího práva** autorského
v zákonem přípustném
případě § 31 a. z.;
předmětem zveřejněné
cizí dílo

VĚDECKÝ DELIKT

- Např. **plagiátorství** aj.
  1. formální; *viz opsání cizího díla bez citace*
  2. materiální; *např. parafráze cizího díla bez uvedení pramene*

- **Souběh s právním deliktem**
např. porušování autorského práva nebo nekalé soutěže

■ Postih

1. **vědecká** sankce, *např. odsudek vědeckou obcí*
2. **právní** sankce při naplnění skutkové podstaty soukromoprávního nebo veřejnoprávního deliktu

např. výpověď z pracovního poměru, pokuta za přešupek, peněžitý trest za trestný čin

VĚDECKÝ PODVOD §

- Např. habilitační podvod ☹️

srv. pojistný podvod, úvěrový podvod

- ☞ **trestný čin podvodu** (obecná skutková podstata)

skutkovým znakem **úmysl získat**

pro sebe **výhodu**, *např. vyšší mzdu aj.*

pracovní výhodu, kupř. povýšení

- **Individuální posouzení okolností případu soudem**

- ☛ **vina** ☛ **trest:**

- např. trest zákazu činnosti spočívající v práci akademického pracovníka až na 5 let,*

- trest ztráty vědecké hodnosti Dr.h.c, DrSc., CSc. (bývalý sovětský vzor)*

- **Oběť vědeckého podvodu**, *např. vysoká škola, v. v. i.*
- **Neplatnost dohody o změně pracovní funkce**
podvodníka, *např. na funkci docenta*
  - ✗ dobré mravy, aby oběť podvodu platila podvodné navýšení mzdy (nákladů)
- **Dopad podvodu na důvěryhodnost vědeckých**
poznatků u vědecké obce, popř. i veřejnosti
  - ☛ reálná hrozba narušení důvěryhodnosti vědeckých poznatků pro další, navazující výzkum

- **Zákaz mzdového polepšení či pracovního povýšení podvodníka zaměstnavatelem**

= **zákaz výkonu povinnosti mzdového polepšení či pracovního povýšení proti dobrým mravům (*contra bonos mores*)**

§ 14/1 z. p.

✘ ➡ **škoda na majetku zaměstnavatele**

- **Právní ochrana právního zájmu vysoké školy**
- určovací žaloba u okresního (obvodního) soudu) s důkazem naléhavosti právního zájmu na konkrétním určení stavu

právní zájem ✕ zvědavost

ZÁKONNÉ PŘEDPOKLADY PRO VÝKON VÝZKUMNÉ PRÁCE

☛ **právní předpisy:**

- 1. dbát dobré pověsti v. v. i. nebo dobrého jména vysoké školy**
- **příčinná souvislost mezi skutkem, pachatelem a následkem (újmou na pověsti jiného)**

§ 19b/3 o. z., § 70/1 i. f. z. č. 111/98 Sb., o vys. škol.

- 2. zdržet se nekalé soutěže** ve výzkumu
nebo vývoji či ve vzdělávací službě obch. z.

- 3. dodržovat práva třetích osob**
např. studentů, pacientů, zákazníků aj.,
zejm. **práva duševního vlastnictví**
a právo osobnostní např. a. z., o. z.

4. **právně rovně zacházet se zaměstnanci** z. p.
např. právně rovně odměňovat za stejnou výzkumnou práci, umožnit příležitost dosáhnout funkčního postupu v zaměstnání
  5. **nediskriminovat zaměstnance** z. p.
např. výzkumníka jiné státní příslušnosti nebo pro odlišný světonázor
  6. **jiný**
- ☛ **výpovědní důvod zaměstnavatele** § 52/f z. p.

SOUKROMÉ POŽADAVKY ZAMĚSTNAVATELE

- ☞ **řádný výkon výzkumné nebo akademické práce**
- **Spravedlivost a rozumnost (přiměřenost)**
požadavků v **zájmu zaměstnavatele** vzhledem k:
  - a. **poslání a činnosti zaměstnavatele**
  - b. **druhu práce pro zaměstnavatele**
  - c. **významu práce pro zaměstnavatele a skrze něj i pro třetí osoby, např. pro ostatní zaměstnance, studenty, pacienty, zákazníky, a pro obecné dobro; též význam pro ostatní členy akademické obce**

■ **Běžné požadavky, např.:**

1. **dodržovat slib zaměstnance, je-li** ⇒
2. **dosahovat alespoň uspokojivých pracovních výsledků** výzkumných nebo akademických
3. **udržovat vlastní vědeckou bezúhonnost** ⇒
4. **udržovat vlastní občanskou bezúhonnost**
ve funkčním vztahu k výzkumné či akademické práci

5. **včas ověřit (Doc.), resp. prokázat (Prof.) kvalifikaci** k akademické práci způsobem podle zák. o vys. škol.
6. **udržovat a rozvíjet vlastní odbornost** dle poznatků **světové vědy** a tyto poznatky využívat a předávat
7. **neohrozit důvěru veřejnosti** v řádné **vzdělávání** nebo **výzkum** a v **nezávislé, nestranné** a **spravedlivé rozhodování** nebo **hodnocení** studia, vzdělávání či výzkumu nebo vývoje vč. přípravy, podkladů, průběhu, výsledků a výkazů

8. **dbát dobrých mravů** na pracovišti, mezi jinými zaměstnanci, vůči zaměstnavateli a třetím osobám *např. vůči pacientům či zákazníkům*
9. **dbát dobrých mravů** uvnitř akademické obce
10. **dbát o vlastní vědeckou čest** a o vlastní dobrou **vědeckou pověst**, a to i s ohledem na oprávněné kladení **důvěry** v ně zaměstnavatelem a příslušnou veřejností, *např. vědeckou, studentskou, zákaznickou, popř. i všeobecnou, vč. přiznání vědeckého omylu*

11. **dbát veřejné morálky** výzkumného či akademického povolání podle obecně uznávaných zásad vč. zásady zákazu svévolného zatajování vědeckých poznatků
  12. **jiný**
- X výpovědní důvod zaměstnavatele,**
pokud bez zavinění zaměstnavatele

§ 52/f) z. p.

- **Legitimní očekávání splňování požadavků zaměstnavatele,**
je-li uchazeč zaměstnavatelem přijat

- × **důkaz opaku**

např. v habilitačním řízení o ověření kvalifikace, vědeckým usvědčením z citačního podvodu aj.

SLIB ZAMĚŠTNANCE

„Slibuji na svou čest, že budu vykonávat zaměstnání výzkumného nebo akademického pracovníka, které jsem si zvolil, podle nejlepšího vědomí a svědomí v dobré víře ke zdaru dobrého díla a budu dbát dobrých mravů, jakož i práv a oprávněných zájmů zaměstnavatele, ostatních zaměstnanců a třetích osob.

Budu-li vést ostatní zaměstnance, budu tak činit k dobru zaměstnavatele, k jejich dobru a ke zdaru společného dobrého díla.

Vědecké poznatky budu šířit k obecnému prospěchu lidstva.

Při výzkumu nebo vývoji budu šetřit lidskou důstojnost, zvířata, přírodu, životní prostředí, jakož i dobré mravy, veřejnou morálku a veřejný pořádek.“

VĚDECKÁ BEZÚHONNOST

- *Scientific integrity* = aktuální stav morálního charakteru
- **Pojem vědeckého řádu**
  - ✗ **spáchání vědeckého deliktu (poklesku) bez ohledu na jeho právní kvalifikaci, aniž by bylo lze po vědecké obci spravedlivě požadovat, aby se na pachatele hledělo jako by se skutek nestal, a to v důsledku pachatelova polepšení se a napravení zaviněného stavu**
- **Nedostatek vědecké bezúhonnosti**
  - = přivozená ztráta, **aniž** došlo k obnovení stavu

PŘÍKLAD

- Nemravný čin na úkor jiného, *např. citační nebo habilitační podvod,*
- **bez ohledu na jeho právní kvalifikaci,** jímž výzkumný či akademický pracovník
- **vlastním přičiněním ztratil** vědeckou bezúhonnost
- **bez naděje** na její okamžité nebo jinak včasné **obnovení a napravení** způsobeného stavu,
- čímž do té **míry poklesl** pod pracovní úroveň **požadovanou** zaměstnavatelem, že **nelze** po zaměstnavateli **spravedlivě požadovat**, aby jej nadále zaměstnával na výzkumnou nebo akademickou práci.

SOUBĚHY ŘÁDŮ VĚDECKÉHO A PRÁVNÍHO

■ Vědecká úhonnost

- ✓ nepolepšení se a nenapravení porušení cizích průmyslových práv

■ Občanská bezúhonnost

- ✓ promlčení trestného činu porušování průmyslových práv
- ✓ zhlazení odsouzení za trestný čin porušování průmyslových práv

POVINNOSTI Z PRACOVNÍCH POMĚRŮ

- Např.:
- 1. dodržovat **právní předpisy** vztahující se k vykonávané výzkumné či akademické práci *např. a. z., zák. o vynál. a zlepš. návr., obch. zák. (proti nekalé soutěži)*
- 2. dodržovat **ostatní, např. vnitřní, předpisy**, pakliže byl zaměstnanec s nimi řádně seznámen, *např. pracovní řád k ochraně duševního vlastnictví*

■ Povinnosti zaměstnance mj.:

1. střežit a ochraňovat nehmotný majetek zaměstnavatele
2. zdržet se jednání proti oprávněným zájmům zaměstnavatele
např. soutěžením ve výzkumu a vývoji

§ 301/d z. p.

PRACOVNÍ DELIKT PORUŠENÍ ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ

- Soukromoprávní delikt zaměstnance
- Skutkové podstaty, např.:
  1. nedodržení a. z. vztahujícího se k práci

*kupř. osobování si autorství a popírání
spoluautorství vědeckého díla s ostatními,
osobování si práva k cizí databázi*

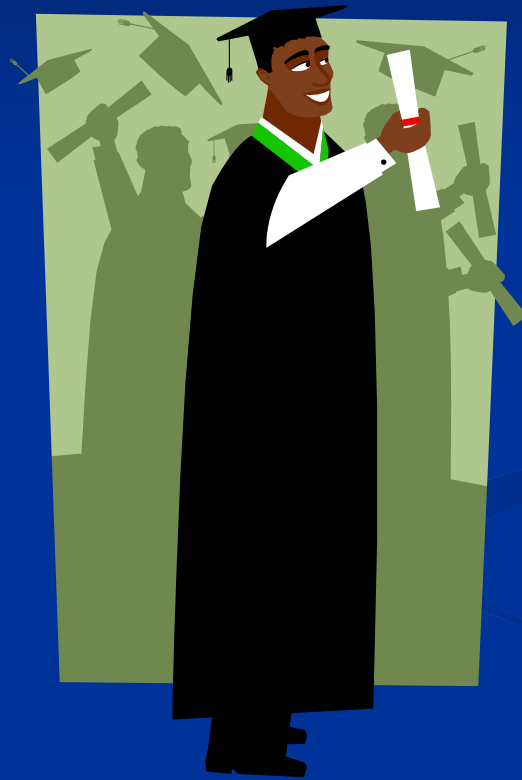

2. **nedodržení pracovního řádu** ohledně závazku morálního chování ve výzkumu
3. **nedodržení vnitřního předpisu** vysoké školy o jejím etickém kodexu výzkumu
4. **jiná**
  - × právo zaměstnavatele okamžitě zrušit pracovní poměr nebo právo výpovědi**

§ 52/g z. p.

MÍRA PORUŠENÍ ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ

- **Skutkové aj. okolnosti případu**
  1. **zvlášť hrubý způsob porušení**
    - ☛ právo okamžitého zrušení nebo právo výpovědi
  2. **závažné porušení**
    - ☛ právo výpovědi
  3. **soustavné méně závažné porušení**
    - ☛ právo výpovědi při písemném upozornění na ni v posledních 6 měs.

DISCIPLINÁRNÍ PŘESTUPEK STUDENTA

■ **Zaviněný skutek**

1. **úmyslný**

- i. v úmyslu přímém
- ii. v úmyslu nepřímém

2. **nedbalostní**

- i. v nedbalosti vědomé
- ii. v nedbalosti nevědomé

např. porušením

a. práva autorského dle a. z.

*b. zkušebních pravidel dle studijního a zkušebního
řádu vysoké školy*

LITERATURA

Hodnocení a etika vědecké práce. Diskuse.
Universitas, 2002/2.

Knapp, Vědecká propedeutika pro právníky.
Praha 2003.³

*Meško, Katuščák, Findra et al., Akademická
příručka. Martin 2006.*

*Němeček, Kdo chce opisovat, musí být
aspoň právník. Hospodář. nov. 19. 9. 07*

*Winterová, Hlavsa, Zoulík, Český civilní
proces. [rec.] Práv. rozhl. 1997/11.*

Použité snímky:

Hesemann/Tóthová, Záhadné kruhy v obilí. Praha. B. r.²

Pringleová, Kruhy v obilí. Největší záhada moderní doby.

Praha 2001.

Foto:
Wachau, Dolní Rakousy, Rakousko 2005